

Det absurde teater – undervisningsforløb - 13 timer

1. Dobbeltime. Introduktion

Se "Enetime" af Eugene Ionesco. Eleverne bliver bedt om at fokusere på scenografi, spillestil, temaer i dialogen og særlige kendetegn for genren samt skrive noter til filmen undervejs.

Samtale om filmen – mindmap på tavlen ud fra fælles på forhånd fastlagte punkter.

Forklare, at disse begreber vil være gennemgående for vores videre arbejde med det absurde teater.

Afsluttende øvelse "Hvad vil det sige, at noget er absurd?"

Fire elever improviserer kort et middagselskab for to par.

Handlingsgang: Et ægtepar gør i stand – de skal have gæster om lidt – dækker bord osv.

Det ringer på døren, vennepar kommer på besøg – overrækker værtindegave (ex blomsterbuket)

Scenen spilles en gang til – eleverne instrueres i at gentage scenen så nøjagtigt som muligt – eneste forskel er, at blomsterbuketten skiftes ud med en skraldespand.

Klassesamtale om, hvorfor er dette absurd? Hvad sætter dette rekvisitskift fokus på?

2.dobbeltime

Det absurde sprog:

Formål med timen: Eleverne skal gennem praktiske øvelser have en række begreber, der knytter sig til sprogforståelsen i den absurde teatertradition, på plads. Dermed tjener timen til dels som en repetitionstime af den foregående times begreber. Men det er en repetition, der har til formål at tydeliggøre, hvordan begreberne omsættes til praksis.

Opvarmning: At benævne ting

2 og 2 armkrog.

Trin 1: Gå rundt i lokalet, benævn alle ting I ser ved navn, "dette er en lampe"

Trin 2: Gå rundt i lokalet, kald alting det, det *ikke* er

Trin 3: Benævn tingene med en forkert betegnelse

Øvelse 1: Gestik og tonefald.

Betoning og kropssprog er lige så vigtigt som indhold for at skabe "mening".

Grupper på 4 elever – 2 par

Parrene skiftes til at agere:

a) I er på løvejagt/til fest - alle sætninger skal være på tre ord fx

A: Hvor er øllene?

B: Ude i køleskabet.

A: Henter du to?

B: Selvfølgelig, to kolde.

A: Osv.

b) I er til 12 års fødselsdagsfest – alle sætninger skal rime

c) I er på ferie i Paris – alle sætninger skal være spørgende

Øvelse 2: Ord uden betydning.

Det absurde teater har ofte uoverensstemmelse mellem ord og handling. Ordene har mistet deres betydning. I øvelserne må gestik og tonefald erstatte indholdet.

Grupper på 4 elever – 2 par.

a) Den ene erklærer sin kærlighed, den anden giver en lagkageopskrift.

b) Du har fundet et gebis i dit morgenbrød og går hen til bageren og klager – I må kun sige tal.

c) Du frier til din elskede, der afviser dig – I må kun bruge tal.

Efter hver øvelse opsamles elevernes erfaring – hvilken betydning har sproget her? Evt. stikord på tavlen (de kan bruges i den endelige opsamling, hvor eleverne også får mulighed for at skrive noter)

Øvelse 3: Politi-impro.

Par-øvelse.

Du bliver standset af politiet, fordi du har kørt uden cykellygter. Politiet udspørger dig om dine data og din færden, og du svarer helt korrekt, men på det foregående spørgsmål. Fx:

Politiet: Goddag. Dit navn?

X: Goddag.

Politiet: Fødselsdato?

X: Pia Jensen

Politiet: Er du gift?

X: 17.4.1992

Evt. fremvisning af nogle stykker.

Opsamling:

Hvad er det for en slags dialog, vi får ud af den her øvelse? Er det bare vrøvl?

Til tavlen: der er ingen SAMtale kun tale = skindialog - forklar etymologien bag SKINDialog

Øvelse 4: At spille imod teksten.

Opgave 1 elev på scenen:

a) Du er meget glad og munter og vander dine blomster, mens du fortæller en sørgelig historie om et barn, der farer vild i skoven og dør.

b) Du er meget trist og ked af det og sidder på en stol, mens du synger en børnesang/børnerim, fx Mariehønen Evigglad.

Opsamling: Ved at spille imod teksten, understreger man meningen og når til den indre virkelighed.

Øvelse 5: Absurd illustration (at spille med og imod teksten).

a) 2 gamle damer ved et tebord, kort samtale – resten skal forsøge at huske ordene / samtalen.

b) 2 tyve brækker pengeskab op, er bange for politiet – resten husk igen samtalen.

Derefter byttes samtale – nu evt. andre elever, der spiller rollerne.

Opsamling: Det er absurd pga, uoverensstemmelse mellem tale og handling.

Opsummer på tavlen timens pointer vha. nøgleord, som eleverne selv formulerer fx:

Ordene er ikke længere betydningsbærende. Sprog er tomme tegn og vaner (Satre).

Skindialog: Uoverensstemmelse mellem ord og handling, det er det, der ikke bliver sagt, der er betydningsbærende.

Ord er luksus – drama er handling.

Remser, floskler, gentagelser, rytmisk, automatisk.

Introducer emnet for næste gang

Enkelttime Den absurde spillestil

Nøgleord:

Antinaturalistisk og uden psykologisk tolkning.

En indre sindstilstand.

Stilisering og typisering.

Opvarmning:

Hvem satte bevægelsen i gang? Rundkreds, en i midten skal gætte, hvem der starter bevægelsen.

Eller :

Mime: Fokus på fælles bevægelse. Se en sport – beslut jer for en sport – reager på hvad der sker – hold øje med de andre – I holder med samme hold – reager ens – nonverbalt.

Øvelse 1: Synkron bevægelser.

a) Gå rundt i lokalet – følg hinanden – når én sætter tempoet op eller ned gør alle det. Når én laver en bevægelse, gør alle det. Fokus på at gøre det samtidigt.

b) Alle på en række – se frem for jer – når én gør en bevægelse, gentager de øvrige den. Først efter rækkefølge, dernæst efter impuls så vidt som det er muligt.

Tre på række – en går, en efterligner, en karikerer. Lad eleverne karikere hinanden i så lang tid, som det er nødvendigt i forhold til at opnå en virkelig karikeret spillestil "kariker den elev, der karikerer"

Øvelse 3: Samme følelse i forskellige grader.

4 elever på 4 stole ved siden af hinanden. De skal vise samme følelse, men i forskellige grader.

1: glad / ked af det

2: er lykkelig / ulykkelig

3: er ellevild / helt nedbøjet af sorg

4: forstærker følelsen helt ud i det absurde

Også med replik a la "Det var så det" eller en anden tomttekst. De 4 personer skal hver gang skrue en anelse mere op for volumen, udtryksniveauet. Den "vender" ved 4'eren og går igen tilbage med stadig mere udtryk på.

Øvelse 4: Stiliserede bevægelser.

Eleverne deles i to hold: A og B.

a) Improvisér en scene, hvor en siger noget, derpå løfter alle en stol og sætter den et andet sted og sætter sig ned. Når alle sidder stille, er der en ny, der siger noget, fx et svar på den forrige replik osv. Evt. giv eleverne numre – lad dem fremsige en linje af en sang, som alle kender. "Lille Peter Edderkop" – gentag...

b) Improvisér en scene, hvor alle bevæger sig som robotter. Når robotterne står stille, er der én der taler, derpå bevægelse.

Opsamling: Hvad kendetegner den absurde spillestil?

Dobbelttime Brugen af humor/klovnerier i det absurde teater

Nøgleord:

Den sorte humor blev en måde at forholde sig til det tragiske og skræmmende. Latter som ventil, når alt bliver for hårdt.

Morsomt når man overskrider grænser – normbrud f.eks. en hat, der er for lille, sko, der er for store, at sige farvel når man mødes.

Inspiration hentet fra Marx Brothers, Chaplin, Buster Keaton og Gøg & Gokke både mht. fysisk komik og vrøvl sketches.

Opvarmning:

1. Tovtræk i slowmotion.
2. Opdag en stol for første gang.

Alle skal opdage en stol, som om de aldrig har set en stol før, og ikke ved hvad den skal bruges til

Øvelse 1: Efterabe.

Alle skal efterabe de andre – hvis personen opdager det, er man ude.

Mime overdrevne klovnebevægelser efter lærerens instruktion:

- du er ked af det – du hulker så hele kroppen ryster
- du løber – dine arme går som møllevinger og knæene når op til brystet
- du bliver slået – du springer i den retning, du bliver slået
- noget lugter – du holder dig for næsen og forsøger at vifte lugten væk
- du er glad – du klapper i hænderne
- du er spændt – du bidder negle og hopper på stedet
- du er meget stolt – du hiver i dine imaginære seler og puster dig op

Øvelse 2: Spejlet.

Overdriv den andens bevægelser og gør det grotesk. Evt. se Marx Brothers sketch med spejlet <http://www.youtube.com/watch?v=j5IU52aWTJo>

Øvelse 4: Marx-Brothers sketch fra Klar Scene s. 193.

Eleverne skal opføre scenen med udgangspunkt i de bevægelses-principper, der hører til den absurde spillestil, dvs. stiliseret, overdrevent, antinaturalistisk mm. Samt fokusere på humoren!

Enkeltime

Teorigennemgang

Lektie: Kapitlet om absurd teater i Klar Scene – eleverne skriver hjemme noter på den måde, at de skal notere ukendt viden – samt markere de steder i teksten, hvor der er noget, de ikke forstår.

Powerpointgennemgang af teorien. Evt. arbejde med billederne fra Klar Scene.

3 timers gruppearbejde

Forskellige tekstuddrag iscenesættes i grupper. Eleverne skal i iscenesættelsen tage stilling til alle de elementer, de har fået gennemgået hidtil.

Dobbeltime Afslutning

En times fremvisning og 1 times portfolioskrivning samt evaluering af forløbet.

Forløbet kan evt. kobles med Jaques Lecoq og bevægelseskvaliteter og mønstre og kan dermed også lægge vægt på en skuespilteknik, der står i kontrast til den naturalistiske.